

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 66/09

16 lipca 2009 r.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-168/08

László Hadadi / Csilla Márta Mesko

MAŁŻONKOWIE POSIADAJĄCY WSPÓLNE PODWÓJNE OBYWATELSTWO W UNII EUROPEJSKIEJ MOGĄ WYSTĄPIĆ O ROZWÓD, WEDŁE UZNANIA, DO SĄDU JEDNEGO LUB DRUGIEGO Z DWÓCH ODNOŚNYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Jurysdykcja sądów jednego z tych państw członkowskich nie może zostać wyłączona na tej podstawie, że powód poza obywatelstwem nie posiada innego powiązania z tym państwem

Rozporządzenie wspólnotowe dotyczące jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich¹ przewiduje między innymi kilka podstaw właściwości dla rozpoznania spraw w dziedzinie rozwiązania związku małżeńskiego. Oprócz określonych kryteriów opartych pod różnymi względami na miejscu zamieszkania małżonków, rozporządzenie przewiduje kryterium obywatelstwa² obojga małżonków.

Ponadto rozporządzenie przewiduje, co do zasady, że orzeczenia rozwodowe wydane w jednym państwie członkowskim są uznawane w pozostałych państwach Unii oraz że nie można przystępować do badania właściwości sądu państwa członkowskiego pochodzenia. Niemniej jednak, na podstawie przejściowych przepisów dotyczących uznawania ustanowionych w rozporządzeniu³, w niektórych przypadkach, kiedy orzeczenie rozwodowe zostało wydane przed datą rozpoczęcia stosowania rozporządzenia⁴, należy wyjątkowo zbadać właściwość sądu państwa członkowskiego pochodzenia.

W 1979 r. L. Hadadi i C. M. Mesko, posiadający obywatelstwo węgierskie, zawarli związek małżeński na Węgrzech. W 1980 r. wyemigrowali do Francji, gdzie zamieszkują do dziś. W 1985 przyjęli obywatelstwo francuskie, w związku z czym oboje posiadają obywatelstwo węgierskie i francuskie.

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz.U. L 338, s. 1)

² W odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa i Irlandii kryterium obywatelstwa zostało zastąpione kryterium wspólnego „miejsca stałego zamieszkania”.

³ Owe przepisy przejściowe znajdują się w art. 64 rozporządzenia.

⁴ Rozporządzenie jest stosowane od dnia 1 marca 2005 r., za wyjątkiem art. 67-70, które nie mają znaczenia dla sprawy przed sądem krajowym.

W dniu 23 lutego 2002 r. L. Hadadi wniósł pozew rozwodowy do sądu w Peszcie (Węgry). Z kolei C. M. Mesko, w dniu 19 lutego 2003 r., wniosła pozew rozwodowy we Francji do tribunal de grande instance (sądu okręgowego) w Meaux.

W dniu 4 maja 2004 r., kilka dni po przystąpieniu Republiki Węgierskiej do Unii Europejskiej, wyrokiem sądu w Peszcie został orzeczony rozwód pomiędzy L. Hadadim a C. M. Mesko.

W następstwie tego wyroku sąd francuski uznał za niedopuszczalny pozew rozwodowy wniesiony przez C. M. Mesko. C. M. Mesko odwołała się od tego postanowienia do cour d'appel de Paris, który uznał, że wyrok sądu w Peszcie orzekający rozwód nie może zostać uznany we Francji, ponieważ właściwość tego sądu była „w rzeczywistości bardzo słaba”, podczas gdy w porównaniu właściwość sądu miejsca zamieszkania małżonków, znajdującego się we Francji, była „szczególnie mocna”. W związku z tym cour d'appel de Paris uznał pozew rozwodowy wniesiony przez C. M. Mesko za dopuszczalny.

L. Hadadi wniósł kasację od tego wyroku. W ramach badania dopuszczalności pozwu rozwodowego wniesionego we Francji Cour de Cassation powinien zastosować w odniesieniu do orzeczenia rozwodowego wydanego przez sąd węgierski przepisy przejściowe ustanowione w rozporządzeniu. W istocie chodzi o ustalenie, czy sądy węgierskie mogły na podstawie rozporządzenia być właściwe do orzekania w sprawie powództwa wniesionego przez L. Hadadiego. W tych okolicznościach Cour de cassation zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniami dotyczącymi wykładni norm jurysdykcyjnych przewidzianych w rozporządzeniu w sytuacji, gdy małżonkowie posiadają wspólne podwójne obywatelstwo, węgierskie i francuskie, nie zamieszkują od dłuższego czasu na Węgrzech i ich jedynym powiązaniem z tym krajem jest obywatelstwo węgierskie.

Trybunał w pierwszej kolejności stwierdził, że rozporządzenie nie zawiera rozróżnienia ze względu na to, czy dana osoba posiada jedno czy kilka obywatelstw. W związku z tym, przepisy rozporządzenia dotyczące właściwości sądów państwa członkowskiego obojga małżonków **nie mogą być interpretowane w odmienny sposób** w zależności od tego, czy małżonkowie posiadają wspólne podwójne obywatelstwo lub czy też mają oni tylko jedno obywatelstwo. Tym samym, w przypadku wspólnego podwójnego obywatelstwa sąd, do którego wniesiono sprawę, nie może ignorować faktu, że zainteresowani posiadają obywatelstwo innego państwa członkowskiego.

W związku z tym, przy stosowaniu ustanowionych w rozporządzeniu przepisów przejściowych dotyczących uznawania, **sądy francuskie powinny uwzględnić okoliczność, że L. Hadadi i C.M. Mesko posiadają również obywatelstwo węgierskie oraz że tym samym sądy węgierskie mogły być właściwe, na podstawie rozporządzenia, do rozpoznania pozwu rozwodowego tych osób.**

Trybunał zauważył w tym zakresie, że rozporządzenie nie zmierza do wyłączenia wielości jurysdykcji w dziedzinie rozvodu. Przeciwnie, wyraźnie zostało przewidziane współistnienie kilku sądów właściwych bez możliwości ustanowienia jakiegokolwiek hierarchii między nimi.

Następnie Trybunał wskazał, że poprzez ustanowienie z obywatelstwa kryterium jurysdykcyjnego, rozporządzenie uprzywilejowuje łącznik jednoznaczny i prosty w stosowaniu. Nie przewiduje ono żadnego innego kryterium związanego z obywatelstwem, jak na przykład jego dominujący charakter. W rzeczywistości bowiem konieczność kontroli więzów pomiędzy małżonkami a ich odpowiednimi obywatelstwami czyniłaby uciążliwym sprawdzanie właściwości sądów i sprzeciwiałaby się celowi zmierzającemu do ułatwienia stosowania rozporządzenia poprzez zastosowanie prostego i jednoznacznego łącznika.

Trybunał przypomniał, że na podstawie rozporządzenia para posiadająca jedynie obywatelstwo jednego państwa członkowskiego miałaby zawsze możliwość wniesienia sprawy do sądów tego państwa, nawet gdyby jej zwykłe miejsce zamieszkania nie znajdowało się już w tym państwie od wielu lat oraz gdyby istniało niewiele faktycznych związków z tym państwem.

W tych okolicznościach Trybunał orzekł, że jeżeli każdy z małżonków posiada takie samo podwójne obywatelstwo, rozporządzenie stoi na przeszkodzie temu, aby właściwość sądu jednego z tych państw członkowskich była wyłączona na tej podstawie, że powód nie posiada innych więzi z tym państwem.

W związku z tym Trybunał stwierdził, że na podstawie rozporządzenia **właściwe są sądy państw członkowskich, których obywatelstwo posiadają małżonkowie, a małżonkowie ci mogą według swojego wyboru wnieść sprawę do sądu jednego z tych państw członkowskich.**

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe : BG, ES, CS, DE, EL, EN, FR, IT, HU, NL, PL, RO, SK

Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=PL&Submit=rechercher&numaff=C-168/08>

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę skontaktować się z
Ireneuszem Kolowcą
Tel. (00352) 4303 2793 Faks (00352) 4303 2053

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez EbS "Europe by Satellite",
serwis prowadzony przez Komisję Europejską, Dyрекcję Generalną ds. Prasy i Komunikacji,
L-2920 Luksemburg, tel. (00352) 4301 35177 faks (00352) 4301 35249
lub B-1049 Bruksela, tel. (0032) 2 2964106 faks (0032) 2 2965956